

Změny v použití raket a dělostřelectva

Podplukovník Vlastimil Slezák

Zásady nového Polního řádu, který vychází z hluboké analýzy rozvoje soudobého vojenství, dotýkají se všech druhů vojsk v přímé závislosti na vedení vševojenského boje v různých podmínkách.

Zaměřím se na kvalitativní změny v použití raket a dělostřelectva.

Význam jaderných zbraní jako nejúčinnějšího prostředku hromadného ničení v soudobém boji zdůrazňuje nový Polní řád tím, že vyčleňuje raketové vojsko jako hlavní prostředek k jejich ničení. Rozdělení na raketové vojsko a dělostřelectvo v našich podmínkách neznámá novou organizační formu, ale zdůraznění významu raket různého určení v soudobé operaci a boji.

Bojová sestava divize s ohledem na dělostřelectvo liší se od dosavadního složení, které zahrnovalo dělostřelecké skupiny (plukovní, divizní, armádní). Útvary dělostřelectva používající jadernou munici se v armádě slučovaly do speciální dělostřelecké skupiny.

Podle nového Polního řádu bojová sestava divize se skládá z útvarů prvního sledu, druhého sledu nebo vševojskové zálohy, raketového útvaru, dělostřelectva, protiletadlových prostředků a protitankové zálohy. Z dělostřelectva budeme vytvářet plukovní a divizní děl. skupiny hlavně v útoku podle potřeby a počtů dělostřelectva především na dobu palebné přípravy a podpory; divizní děl. skupinu z jednotek kanónového a reaktivního dělostřelectva, plukovní děl. skupiny u prvosledových pluků z organického děl. pluku. Dělostřelectvo druhých sledů a záloh můžeme zařazovat do divizní děl. skupiny i do plukovních děl. skupin. Toto dělostřelectvo podporuje útok vojsk na dostřel beze změny palebných postavení.

Za útoku bez použití jaderných zbraní vytváříme u divize divizní děl. skupinu a u pluků prvního sledu plukovní děl. skupinu. V některých případech může být vytvořena děl. skupina i u armády. Do divizní děl. skupiny zařazujeme kanónové, houfnicové a reaktivní dělostřelectvo, přidělené divizi. Základ plukovních děl. skupin tvoří oddíly organického dělostřelectva divize. Část dělostřeleckých jednotek, zařazených do plukovních děl. skupin určuje velitel pluku k podpoře praporů prvního sledu. Tyto jednotky mohou být za boje podřízeny velitelům praporů. Plukovní, praporní a protitankové dělostřelectvo do děl. skupin nezařazujeme. Při průlomu nepřátelské obrany bude nutno k dosažení potřebné hustoty hlavní přibírat dělostřelectvo druhých sledů a záloh i tanky s uplatněním dřívějších zásad zabezpečení útoku dělostřelectvem.

V obraně proti dřívější organizaci děl. skupin na všech stupních budeme vytvářet děl. skupiny podle konkrétních podmínek; část dělostřelectva bude v rukou náčelníka děl. divize k plnění nejdůležitějšího úkolu, tj. ničení prostředků jaderného napadení, dělostřelectva, míst velení a k podpoře druhých sledů, část dělostřelectva bude v rukou náčelníka dělostřelectva pluku. Z dělostřelectva přiděleného pluku se určí jednotky k podpoře boje praporů prvního sledu.

Ve střetném boji při rozvinování sil divize z chodu, zejména v POV, začleňujeme raketový útvar poblíž čela jednoho proudu hlavních sil a větší část dělostřelectva do sestavy předvojů nebo čela proudů hlavních sil. Při střetnutí rozvinuje se dělostřelectvo z chodu a jakmile jsou baterie připraveny, zahajují samostatně palbu na pochodové proudy nepřítele, ničí taktické prostředky jaderného napadení, umlčují dělostřelectvo a minomety, podporují činnost předvojů a zabezpečují rozvinování a boj hlavních sil divize. Řízení palby dělostřelectva se po rozvinutí hlavních sil divize centralizuje. V boji se přemísťují dělostřelecké jednotky za bojové sestavy motostřeleckých a tankových útvarů skoky a podporují jejich činnost. Raketový útvar se přemísťuje zpravidla po bateriích.

Polní řád upřesňuje dřívější pojetí **rozdělení a plánování bojové činnosti dělostřelectva za útoku**. Útoků vojsk předchází jaderné údery operačně taktických i taktických raket a letectva, zpravidla na začátku palebné přípravy nebo v jejím průběhu nebo i na její závěr. K umlčení a zničení nepřítele, který nebyl zasažen jadernými zbraněmi, plánujeme v útočném pásmu divize na předním okraji i v taktické hloubce palebnou přípravu a palebnou podporu útočících vojsk za použití normální i chemické munice. Doba trvání i uspořádání palebné přípravy závisí na charakteru nepřátelské obrany a potřebném stupni jejího umlčení, na počtu a mohutnosti jaderných úderů i na množství normálních ničivých prostředků. K palebné přípravě a palebné podpoře používáme organické i přidělené dělostřelectvo a letectvo. Můžeme použít i dělostřelectvo a tanky druhých sledů (záloh).

Za útoku bez použití jaderných zbraní předchází útoku divize mohutná **palebná příprava**, soustředěná hlavně na úsek průlomu. Za útoku uskutečňujeme palebnou podporu vojsk. Základ palebné přípravy a palebné podpory vojsk tvoří palba dělostřelectva a údery letectva.

Palebné přípravy se zúčastní organické a přidělené dělostřelectvo, raketový útvar, dělostřelectvo (popř. i tanky) druhých sledů a vojsk, která jsou v přímém dotyku s nepřítelem. Palebnou přípravu zahajujeme obvykle překvapivým a mohutným přepadem všech palebných prostředků i údery letectva. Na prostory záloh působí letectvo, rakety a kanónové dělostřelectvo. Při průlomu nepřátelské obrany na směru hlavního úderu zahajujeme palebnou podporu palebným valem nebo postupným soustřeďováním palby do hloubky až 4 km. Palebná podpora přechází v postupné umlčování a ničení nepřítele soustředěnou palbou dělostřelectva a úderů letectva do celé hloubky bojového úkolu.

Ke změnám v uskupení dělostřelectva dochází **při pronásledování, při přechodu vodních překážek, útoku v horách, v boji o město, v noci** apod., kdy vytváříme děl. skupiny jen podle potřeby; děl. jednotky zpravidla přidělujeme praporům, ve značné míře využíváme děl pro přímou střelbu (i velkých ráží). Dělostřelectvo začleňujeme do sestavy jednotek.

Při organizaci vysazení a bojové činnosti výsadkového vojska je hlavním úkolem raketových jednotek a dělostřelectva včasnými jadernými údery a palbou dělostřelectva zničit a umlčet prostředky protivzdušné obrany nepřítele na trati letu, jeho letectvo, živou sílu a palebné prostředky v prostoru vysazení a v prostorech přilehlých, a zálohy, které mohou ohrozit činnost výsadku.

K organizaci obrany nový řád uvádí, že systém protitankové obrany zahrnuje rotní opěrné body s protitankovými prostředky, tankové léčky, tanky druhých

K novým řádům

sledů a záloh, protitankové zálohy a palebné čáry připravené k obsazení v průběhu boje, dělostřelectvo umístěné na tankových směrech a protitankové zátarasy.

Proti dřívějšímu pojetí protitankové obrany nový řád zdůrazňuje, že nepřátelské tanky v prostorech soustředění, na přesunu a při rozvíjení ničíme jadernými údery, údery letectva, soustředěnou a přehradnou palbou dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení; k ničení tanků před předním okrajem i v hloubce obrany používáme protitankové řízené střely, přímou střelbu dělostřelectva a tanků, ruční protitankové prostředky ve spojení s protitankovými zátarasy a přírodními překážkami.

Nový řád přesně stanoví organizaci systému paleb v divizi a pluku i povinnosti náčelníka dělostřelectva divize při organizaci ničení nepřátelských prostředků jaderného napadení i při plánování paleb a manévru dělostřelectva.

Složení protitankových záloh doznává jen částečné změny. Vytváříme je z jednotek protitankového dělostřelectva, protitankových řízených střel, samohybného dělostřelectva a někdy i z tankových jednotek. Mohou být zesíleny ženijními jednotkami.

Nový Polní řád upřesňuje a stanoví úkoly a prostředky dělostřeleckého průzkumu.

* * *

Nový Polní řád dává jasný návod, jak uplatňovat stanovené zásady v praxi při výcviku vojsk.

Organizace použití a plánování činnosti raket a dělostřelectva vyžaduje od všech dělostřeleckých velitelů a štábů nejen zvládnout zásady nového Polního řádu, ale prakticky je uplatňovat a v součinnosti s ostatními druhy vojsk je dále tvůrčím způsobem rozvíjet.